

HMS-DATABLAD

1. Identifikasjon av kjemikalitet og ansvarlig firma

Revisjonsdato:	17.01.2003
Handelsnavn:	Leca C25-Betong
Produkttype:	MØRTEL
PR-nr:	70277
Nødtelefon1:	Giftinformasjonssentralen: 22 59 13 00
Leverandør/omsetter:	maxit as (Optiroc AS)
Besøksadresse:	Brobekkveien 84
Postadresse:	Postboks 216 Alnabru
Postnummer	0614
Poststed:	Oslo
Land:	Norge
Telefon:	22 88 77 00
Telefax:	22 64 54 54
E-post:	tore.horntvedt@maxit.no
www:	www.maxit.no
Kontaktperson:	Halvard Borgund
HMS-datablad utarbeidet av:	Tore Asbj. Horntvedt

2. Opplysninger om kjemisk sammensetning

Cas-nr	EC-nr	Navn	Kons.(vekt%)	Fareklasse/Anm.
65997-15-1		Portlandsement	10-30	Xi; R36/38-43
Tegnforklaring: T+=Meget giftig, T=Giftig, C=Etsende, Xn=Helseskadelig, Xi=Irriterende, E=Eksplosiv, O=Oksiderende, F+=Ekstremt brannfarlig, F=Meget brannfarlig, N=Miljøskadelig IK=Ikke Klassifiseringspliktig				
Ingrediens informasjon		Grått pulver, uten lukt. Inneholder kvartsholdig natursand. Respirabelt kvartsinnhold er mindre enn 0,1 % (partikler < 5 micron). R-setninger nevnt i pkt. 2 er listet opp i pkt. 16 med fullstendig tekst.		

3. Viktigste faremomenter

Helsefare:	Irriterer luftveiene og huden. Risiko for alvorlige øyeskader. Kan gi allergi (kromeksem) ved gjentagende hudkontakt..
Sikkerhet:	Produktet er ikke brennbart.
Miljøfare:	Ikke ansett miljøskadelig iht. gjeldende regelverk. Se pkt. 12.
Annen informasjon:	FYSIKALSK / KJEMISKE RISIKO: Ved kontakt med fuktighet eller ved tilsetning av vann dannes etsende kalsiumhydroksidløsning.

4. Førstehjelpstiltak

Generelt:	Symptomer og virkninger. Vanlig førstehjelp. Hold pasienten i ro, sørg for varme og frisk luft. Førstehjelp kan være nødvendig ved svelging, ved sprut i øynene, ved søl på huden.
Innånding:	Flytt straks den eksponerte til frisk luft.
Hudkontakt:	Vask øyeblikkelig av med rikelig med vann. Fjern tilsølte klær, armbåndsur osv. Ikke gni. Kontakt lege ved sår dannelse eller vedvarende irritasjon.
Øyekontakt:	Gni ikke i øyet! Skyll straks øyet med mye vann mens øyelokket løftes. Fjern evt. kontaktlinser. Kontakt lege dersom irritasjonen vedvarer.
Svelging:	Drikk rikelig med vann. Fremkall ikke brekning! Kontakt lege hvis ubehag oppstår.
Førstehjelpsinformasjon:	Symptomatisk behandling.

5. Tiltak ved brannslukking

Passende slukningsmiddel:	Ikke relevant.
Brann- og eksplosjonsfarer:	Produktet er ikke brennbart.
Annen informasjon:	Brannslukningstiltak tilpasses omgivelsene.

6. Tiltak ved utilsiktet utslipp

Sikkerhetstiltak for å beskytte personell:	Benytt hensiktsmessig verneutstyr. Se pkt. 8.
Sikkerhetstiltak for å beskytte miljø:	Utslipp til kloakk, vassdrag eller grunn er ikke tillatt. Bevar og fjern spill i tørr tilstand om mulig.
Egnede metoder for skadebegrensning og opprensning:	Unngå støvdannelse og spredning av støv. Bruk godkjent industriell støvsuger for fjerning.

Annen informasjon:	Tas opp tørt. Vann bør ikke brukes da dette sammen med sement vil størkne til en fast masse.

7. Håndtering og oppbevaring

Spesielle egenskaper og farer:	Irriterer øynene og huden.
Håndteringsveiledning:	Sørg for egnet avtrekksventilasjon ved maskiner og steder hvor det kan dannes støv. Vask hendene ofte og skift arbeidsklær etter behov.
Lagringsanvisning:	Oppbevares utilgjengelig for barn. Papirsekker lagres slik at de ikke kan revne. Lagres tørt i originalemballasjen, adskilt fra syrer. Ved oppbevaring som angitt, er holdbarheten 12 måneder.

8. Eksponeringskontroll og personlig verneutstyr

Ingrediens navn	Cas-nr	ppm	mg/m ³	Adm.år	Anm.
Forebyggende tiltak:	Sørg for god ventilasjon ved arbeid som fører til støvutvikling. Øyedusj skal finnes på arbeidsplassen.				
Åndedrettsvern:	Støvfiltermaske type: Støvfilter P2 (for fint støv), ved arbeidsoperasjoner som medfører stor støvutvikling.				
Øyevern:	Unngå kontakt med øynene. Bruk støvtette vernebriller ved risiko for støvdannelse.				
Arbeidshansker:	Vernehansker av neopren-, nitrilgummi, vinyl eller annet resistent materiale.				
Verneklær:	Benytt langarmede verneklær som beskytter mot mulig hudkontakt. Ta bort og vask, også innvendig, all forurenset kledning og hansker før det tas i bruk igjen.				
Annen informasjon:	Sementen er kromredusert, derfor er muligheten for kromallergi redusert. Personer med kromallergi bør likevel unngå kontakt med nye/nyblandet produkter som inneholder sement.				

9. Fysiske og kjemiske egenskaper

Tilstandsform:	Pulver.
Lukt:	Ingen lukt.
Farge:	Grå.
Løselighet:	Herder med vann.
Smelte/Frysepunkt:	Ikke relevant
Tetthet:	Ca. 1650 kg/m ³
Ekspløsjonsomr., % - %:	Ikke eksplosivt -
Løslighet i vann:	Herder
Damptrykk:	Ikke relevant
Kokepunkt:	Ikke relevant
Flammepunkt:	Ikke brennbart
pH konsentrat:	12-13 (utrørt i vann)
Molvekt:	Ikke relevant
Viskositet:	Ikke relevant
Tennetemperatur:	Ikke relevant
Luktgrense:	Luktfritt
Vannreaktiv:	Reagerer (herder)

10. Stabilitet og Reaktivitet

Stabilitet:	Tørre sementprodukter må beskyttes mot fuktighet. Stabilt ved angitte lagringsbetingelser, lagringstid og håndtering.
Reagerer med:	MATERIALER SOM SKAL UNNGÅS: Reagerer med vann og herder.
Farlige spaltningsprodukter:	Ingen.
Annen informasjon:	Holdes borte fra fuktighet.

11. Opplysninger om helsefare

Generelt:	Støv fra produktet er kvartsholdig. Ved kontakt med vann dannes kalsiumhydroksid, som er etsende. Sementen er tilsatt jernsulfat som reduserer 6-verdig krom til 3-verdig. Risikoen for kromeksem er med dette vesentlig redusert.
Innånding:	Irriterer luftveiene.
Hudkontakt:	Hudirritasjon.
Øyekontakt:	Fare for alvorlig øyeskade.
Svelging:	Svelging i store mengder kan gi irritasjon av slimhinner i munn og svelg, spiserør og mage/tarm.
Akutte og kroniske skadevirkninger:	Ofte gjentatt eksponering utover administrativ norm for støv har blitt sett i sammenheng med betennelse i nesens slimhinner og med hoste. Etter langvarig støveksponering er det risiko for utvikling av silikose.
Allergi:	(Krom)allergisk eksem har forekommet etter langvarig hudkontakt, hyppigere ved kontakt med sement/vannblandinger enn tørr sement.
Kreft:	Ikke kjent.

Mutagene effekter:	Ikke kjent.
Reproduksjonskade effekter:	Ikke kjent.

12. Opplysninger om miljøfare

Nedbrytbarhet:	Ikke biologisk nedbrytbar.
Akkumulering:	Ikke bioakkumulerbar.
Økotoksitet:	Økologiske skader er verken kjent eller forventet under normal bruk. Innblanding av (større mengder) sement i vann vil imidlertid øke vannets pH-verdi, noe som kan ha en viss virkning inntil konsentrasjonen i vannet fortynnes.
Annen informasjon:	Sementandelen reagerer med vann og herder til et fast stoff. Innblanding i vann vil øke vannets pH-verdi og derfor ha en viss virkning på livet i vann inntil vannet er fortennet/nøytralisert. Produktet anses ellers ikke å være giftig mot organismer.

13. Fjerning av rester og avfall

Generelt:	Tørt materiale feies eller støvsuges opp. Unngå støvdannelse. La vått materiale herde. Rester deponeres på godkjent fyllplass. AVFALLSGRUPPER: Stoffet er ikke spesialavfall, verken i tørr form eller som mørtel.

14. Opplysninger om transport

Varenavn/Proper Shipping Name:	
UN-nr:	
Farlig gods ADR/RID:	Nei
Farlig gods IMDG:	Nei
Farlig gods IATA/ICAO:	Nei
Generell transport info:	Ikke farlig i forbindelse med transport under UN, IMO,ADR/RID og IATA/ICAO regler.

15. Opplysninger om lover og forskrifter

Handelsnavn:	Leca C25-Betong
Farebestemmende komponenter:	Portlandsement
R-setninger:	R37/38 Irriterer luftveiene og huden. R41 Fare for alvorlig øyeskade. R43 Kan gi allergi ved hudkontakt.
S-setninger:	S2 Oppbevares utilgjengelig for barn. S22 Unngå innånding av støv. S24 Unngå hudkontakt. S26 Får man stoffet i øynene: skyll straks grundig med store mengder vann og kontakt lege. S36/37/39 Bruk egnede verneklær, vernehansker og vernebriller/ansiktsskjerm.
Referanser:	Norsk stoffliste 2002 (Statens forurensningstilsyn, Arbeidstilsynet, Direktoratet for brann- og elsikkerhet, Oljedirektoratet). Administrative normer for forurensning i arbeidsatmosfæren (Arbeidstilsynet, best. nr. 361). Transport av farlig gods: ADR, RID, IMDG, IATA. Forskrifter om klassifisering og merking av farlige kjemikalier, fastsatt av KAD og MD, fra jan. 1998, med endringer av 10.08.2000. Forskrift om spesialavfall, fastsatt av MD, med siste endring av 01.01.1997. Arbeidstilsynets forskrift av 19.12. 1997 om "Utarbeidelse og distribusjon av helse, miljø og sikkerhetsdatablad" med endringer 30.07.2002.
Annen informasjon:	EF-Etikett: Nei

16. Andre opplysninger

Erstatter HMS-datablad av:	24.05.2002
Leverandørens merknader:	Om produktet bearbeides mekanisk etter at det er hardnet, utvikles det kvartsholdig støv. Denne informasjon gjelder kun ovennevnte produkt, og behøver ikke nødvendigvis være gjeldende om produktet brukes sammen med et eller flere andre produkter, eller som del av en prosess. Databladet er laget på basis av opplysninger gitt av produsenten. Det er den enkelte mottakers plikt å sørge for at informasjonen gitt i dette HMS-databladet blir lest og forstått av alle som bruker, behandler eller på noen måte kommer i kontakt med produktet.
Risiko-setninger(fra pkt. 2):	R36/38 Irriterer øynene og huden. R37/38 Irriterer luftveiene og huden. R41 Fare for alvorlig øyeskade. R43 Kan gi allergi ved hudkontakt.